

Nationell bild – UKÄ:s slutsatser

Nationell bild – UKÄ:s slutsatser

- UKÄ:s slutsatser bygger på utvärderingens samlade underlag.
- I den nationella bilden presenteras slutsatserna under sex tematiska områden.
- Ger generella rekommendationer till sektorn i stort utifrån en övergripande bild.

Slutsatser – sex tematiska områden

1. Samverkan för ömsesidigt utbyte: utvärderingens röda tråd.
2. Lärosätena har strategier för samverkan – men de når inte alltid kärnverksamheten.
3. Samverkansbegreppets betydelse är fortfarande oklar.
4. Samverkansskicklighet som merit – en central komponent för att samverkan ska öka.
5. Genomförda samverkanserfarenheter som kvalitetsdrivande faktor – en underutnyttjad resurs.
6. Framtida granskningar av samverkan.

Några övergripande slutsatser

- Vi ser utifrån alla tre moduler att:
 - Svenska lärosäten har stora ambitioner och omfattande aktivitet inom samverkansområdet.
 - Samverkan förefaller vara en viktig och integrerad del av svensk forskning och utbildning.
 - Den samverkan som beskrivs är bred och varierad, och bedrivs i många former utifrån ämnesområden och sektorer.

Samverkan för ömsesidigt utbyte (1)

- Sedan 2021 står det i högskolelagen att samverkan ska ske för ömsesidigt utbyte – samtidigt är tanken om ömsesidighet inte ny.
- Lärosätena har uppfattat signalen att samverkan nu förväntas vara till ömsesidig nytta.
- Ett utvecklingsområden är att i högre utsträckning involvera externa parter i processer som rör samverkan.
- I workshopparna framhölls vikten av likvärdiga partnerskap och inflytande.
 - En förutsättning för både ömsesidigt utbyte och förståelse för varandra.
 - Långsiktighet och långvariga relationer nycklar.

Samverkan för ömsesidigt utbyte (2)

- Studien om samverkan med allmänheten visar att det finns osäkerhet kring vilka allmänheten är och hur man samverkar med allmänheten för ett ömsesidigt utbyte.
- Samtidigt tar studien upp flera exempel på forskare som samverkar med allmänheten för ömsesidigt utbyte.

Kopplingen mellan strategier och samverkanspraktik

- Lärosätena har strategier för samverkan och ser samverkan som integrerad i utbildning och forskning.
- Samverkan tenderar däremot att få en otydlig roll i lärosätenas olika styr- och ledningssystem.
- Det finns avstånd mellan övergripande strategier och kärnverksamheten där samverkan i praktiken bedrivs.
- I workshopparna framgick att:
 - Viktigt att resurser och förutsättningar motsvarar mål och ambitioner.
 - Samverkansstödet bör ges nära utbildningen och forskningen.

Genomförda samverkanserfarenheter som kvalitetsdrivande faktor

- Lärosätena genomför utvärderingar och uppföljningar av samverkan, men den är oftast uppdelad.
- Lärosätena behöver förtydliga hur de genom samverkan ska stärka sin utbildning och forskning, följa upp att det sker samt kontinuerligt förbättra sin samverkan.

Samverkansbegreppets betydelse är fortfarande oklar

- Samverkan är ett brett och svårdefinierat område.
 - En del lärosäten har inte en klar precisering av samverkan.
- Det innebär också att det är svårt att ge samverkan meritvärde.
- Bedömaregruppen för i sin samlade analys en diskussion om samverkan utifrån lagens formulering och att den inte uppfattas som tydlig.
- Även i workshopparna och i studien om samverkan med allmänheten framhålls att mer kunskap behövs om vad samverkan för ömsesidigt utbyte innebär.

Framtida granskningar av samverkan

- Mycket av det som vi kommer fram till har berörts av tidigare utvärderingar och granskningar på nationell nivå.
- Vi föreslår därför att framtida granskningar av samverkan fokuserar på fördjupade studier av områden med antingen:
 - särskilda utvecklingsbehov,
 - eller särskilt stor potential att göra samhällsnytta.
- Viktigt med hög representation av bedömare från det omgivande samhället.